

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

J. J.
Exegesis.

Sapientissimus Regum Salomo, meminit generationis, quæ sibi munda videtur, & tamen non est lota à fordibus suis, Prov. 30. v. 12. Ejusmodi generatio sive potius degeneratio proponitur nobis in prælecto Evangelio, in Scribâ de quo Evangelista memorat, quod surrexerit, tentaturus Jesum: Verùm ita illi obviat, ut suo ipsius gladio jugulatus abire coactus fuerit, ut mox audiemus.

Querela respicit

I. *Propriam justificationem.* Scriba hic se ipsum justificatum ibat, dicens: Quis est proximus meus? Hoc vitium nobis omnibus innatum est, ut nefas nostrum non agnoscamus, sed illud excusamus & palliamus, quantum fieri potest: Sicut Adam & Eva consuerunt folia ficus, & fecerunt sibi perizomata, Gen. 3. v. 7.

Sic Cain seipsum justificaturus, dicebat: Nunquid custos fratris mei sum ego? Gen. 4. v. 9. Nec non Saul cum Agago Amalekitarum Regi, & melioribus ovibus & armentis pepercisset, sub prætextu, ut immolarentur Domino Deo, putabat se excusandum, 1. Sam. 15. v. 15.

Adhuc hodiè hypocritæ blandiuntur sibi in oculis suis, ut inveniunt iniquitatem aliorum ad odium, Psal. 36. v. 3. nemo non extenuat, nemo non excusat peccatum suum. Omnia vitia tanquam virtutes venditantur: & licet flagitia in propatulo sint, nec rariò reprehendantur: tamen mulier adultera, quæ comedit, tergens os suum dicit: Non sum operata malum, Prov. 30. v. 20.

Quis quæso pro peccato habet, si nomen Dei sanctissimum in vanum adhibeat? Exod. 20. v. 7.

Quorū inveniuntur, qui scortationem & adulterium pro oblectamento saltem habent? Nunquid caput canis ego sum, dicunt, quod arguas me pro muliere, 2. Sam. 3. v. 8. licet Paulus expressè scribat: Nullum fornicatorem neque adulterum partem habiturum in Regno Christi & Dei, Eph. 5. v. 5. 6.

Sic inter ebrietatem & ebriositatem adeò subtiliter distinguunt, velut inter infernum & purgatorium, cum tamen confessiones inter opera carnis referantur, Gal. 5. v. 21.

Sic omnia peccata damnationis reos constituunt, quæ tamen à plurimis pro peccatis non habentur. Verùm quid Augustinus ait? *Minuta etiam peccata, si negligantur, occidunt.*

Nulla proinde peccata vilipendamus, ut nos ipsos justificemus, si fortè in aliis majora peccata conspiciamus, quàm in nobis: Sed parvorum æque magnam rationem habeamus, ut majorum. Qui enim magna patrarunt, facilius ea deprehendant, & ita citius ad pœnitentiam peringent: Quia verò nonnulla ut parva extenuamus, hinc fit, ut de illis non doleamus, nobiscum in sepulchrum, imò ad tribunal Christi ea afferamus, & sic in iisdem damnemur. Judicium enim extremum adeò rigorosum erit, ut justus vix salvetur: quomodo igitur impius & peccator parebunt? 1. Petr. 4. v. 18.

II. *Communem depraedationem.* Hic audimus, hunc hominem, cujus Christus hic

hic mentionem injicit, ab Hierufalem descendisse in Hiericho: Iter hoc non adeo spatiosum erat, vix duorum milliaram cum dimidio, & tamen indemois evadere nequit; sed incidit in latrones, qui etiam despoliaverunt eum, & plagis impositis, abierunt, semivivo relicto.

Ingens hæc miseria fuit: miser enim hic homuncio, non modò omnia quæ secum habuit, amisit: sed & veste & indulsio exutus fuit. Despoliaverunt enim eum; sic latrocinium exercuerunt: & ad necem usque, plagis impositis vulnerarunt; sic homicidii rei evaserunt.

Tales latrones & homicidæ nullis temporibus defuerunt, qui insidiis suis viatores circumvenerunt, & spoliatos trucidarunt, ut multa exempla adduci possent, si opus foret.

Maximè verò hoc factum, durante bello, ubi milites in sylvis & vepretis viatores expectarunt, eosque non solùm despoliarunt: sed & fustibus & gladiis plagas & vulnera infixarunt, nec rarò peremerunt, quoniam gladius inimici pavor in circuitu, Jer. 6. v. 25.

Quamvis itaque Dei gratiâ, per universalem pacis constitutionem, in dilectâ Germania nostra incendia & vastationes petierunt, Psal. 80. v. 17. attamen alibi latrocinia ejusmodi, ubi sedes belli est, liberè exercentur: imprimis in mari, ubi seclè nulla navis tuta est, ut ita commercia non parum impediuntur. Verùm quid ait Scriptura? Rapaces Regnum Dei non hæc edibunt, 1. Cor. 6. v. 10.

III. *Raram commiserationem.* Sic Sacerdotem atque Levitam præterite audimus,

nemo illorum spoliati, & ad necem vulnerati cura tangitur.

Hic nobis describitur *immisericordia Divitum & Potentum*, qui prellis atque egenis optimum auxilium ferre possent, attamen sine ope & solatio eos relinquunt, & sæpè plus mæroris, quàm levamenti eis inferunt. Verùm Deus id non impunè linquet, hinc Siracides cap. 4. v. 1. seqq.

Veri Christiani fugiant hoc vitium, & commiserationi erga proximum student, si malis immerfus est. Quod enim proximo accidit, id tibi quoque evenire potest, Eccles. 11. v. 2. Sir. 18. v. 25.

Quando igitur proximum miseriam laborare vides, noli idèò exultare: Laquei peribunt, qui oblectantur casu justorum: dolor autem consumet illos, antequam moriantur, Sir. 27. vers. 32. sed commiseratione cordiali in eum affectus recorde humanæ inconstantia. *Speres tibi accidere posse, quod alteri accidit, ita demùm excitaberis ad opem ferendam, ait Lactantius.*

Apelles fortunam pingens quærebatur: cur sedentem eam pinxisset? & respondebat: quia nescit stare, quo volubilitatem & inconstantiam ejus indicabat.

Irus is est subitò, qui modò Cræsus erat.

Hinc legimus de Sesostru Rege Ægyptiorum, quod curru ex auro lapidibusque preciosis constructo vehi solitus sit, qui à quatuor Regibus à se victis trahebatur. Cumque unus ex Regibus, sæpè respiciens, rotam quæolvebatur contemplaretur,

fff 2

per-

percunctatus est Sefostris, cur ita respiceret? Intuens rotæ volubilitatem, inquit ille, in quâ summa citò fiunt ima, cogito fortunæ instabilitatem, aliàs excelsa humiliantem, aliàs humiliata exaltantem. Sefostris parabolam intelligens, noluit currum à Regibus postea trahi. Id quilibet probè observet. Eadem quippè mensurâ, qua mensus fuerit, remetietur & illi, Luc. 6. v. 38.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fluit

I. *Ex novi Testamenti felicitate*: de quâ Servator ad Discipulos: Beati oculi, qui vident, quæ vos videtis. Dico enim vobis, quod multi Prophetæ & Reges voluerunt videre, quæ vos videtis, & non viderunt: & audire, quæ auditis, & non audierunt.

Patres enim V. T. umbram tantummodò habuerunt futurorum bonorum, idèò imaginem rerum ipsam desiderarunt, Hebr. 10. v. 1. præterea sub Levitico Sacerdotio variis oneribus ita constricti & onerati fuerunt, ut jugum illud neque illi neque patres eorum ferre potuerint, Act. 15. v. 9. ideoque liberari auebant, à jugo oneris, & sceptro exactoris, Esa. 9. v. 4. & adventum Messiæ anhelabant, Joh. 8. v. 57. de quo Prophetæ prædixerant, quod locutus sit pacem gentibus, Zach. 9. v. 10. & annum placabilem Domino prædicaturus, Esa. 61. v. 2. ut qui invocaverit nomen Domini salvus foret, Joel. 2. v. ult.

Evangelium enim lætium nuntium est, non verò de rebus terrenis & carnalibus, quibus aures afficiuntur, ut nuntium de nativitate Jeremiæ, c. 20. v. 14. de interitu

Absolonis, 2. Sam. 18. v. 31. & fugâ Syrorum, 2. Reg. 7. v. 9. ejusmodi Evangelium appellatur. Sed ex hac ratione, quia nobis remissionem peccatorum annunciat, quam Christus merito suo nobis acquisivit, Col. 1. v. 14.

Quicumque proindè verbum prædicatum de hoc vitæ Duce auribus obsequentibus excipit, & juxta oculos suis sigilla apposita, quæ Sacramenta sunt, inspicit: fiduciam quoque ponit in Messia, ejusque perfecta obedientiâ, is nobilitatus Regni Dei hæres est, licet corâ mundo Iro pauperior esset. Contra verò qui oculis ejusmodi videntibus & auribus audientibus destituitur, illi Deus ignis consumens manet, licet oculis lynceis, & auribus cervinis præditus sit, & in omni rerum abundantia vivat. *Qui Christum habet, omnia habet, etiamsi nihil habeat: qui verò Christum non habet, nihil habet, etiamsi omnia possideat.* Bernhardus, Phil. 4. v. 13.

II. *Ex Samaritani benignitate*: qui iter faciens, & miserum hunc videns in sanguine suo jacentem, misericordiâ ejus motus est. Et appropinquans alligavit vulnera ejus, infundens oleum & vinum. Deinde imponens illum in jumentum suum, duxit in diversorium, & curam ejus egit. Quin & hospiti eum commendavit, ut curam ejus haberet, quòd mox restitueretur.

Hic Samaritanus imago Christi est, qui formosissimus filiorum hominum dicitur, Psal. 45. v. 3. Nos miseri in sanguine nostro inquinati eramus, Ezech. 16. v. 16. ab infernalibus latronibus ad eò scdè lacerati: à planta pedis usque ad verticem, non esset integrum quiddam, Esa. 1. 6. hîc nemo nos juvare poterat, Sacerdos & Le-